

Cmotra Dalmatincka

God. XXXI.

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIZGORIĆ
SIBENIK
NAUČNI ODSJEK

U Zadru, u subotu 16. veljače 1918.

Br. 14.

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godišnju „Objavitelju Dalmatinskomu“ i „Smotri Dalmatinskoj“ za Austro-Ugarsku Kr. 15.—; samom „Objavitelju Dalmatinskomu“ Kr. 8.—; samoj „Smotri Dalmatinskoj“ Kr. 10.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmerno. Pojedini brojevi stote 16 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pismo ne primaju. — Pisma i novice treba šljati „Uredju Objavitelja Dalmatinskog u Zadar“

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N. V. Česar Karlo svojim narodima prigodom mira s Ukrajinom.

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo premi-
lostivo se udostojilo da izda ovaj proglaš:

Mojim narodima!

Zahvaljujući milostivoj božjoj pomoći, sklopili
smo mir s Ukrajinom.

Naše pobjedičko oružje i naša iskrena po-
litika o miru, koje smo se držali sa neporušivom
istranošću, urođili su prvim plodom obrambene
borbe, što smo vodili za naše uzdržavanje.

Skup sa Mojim teško iskušanim narodima
uzdum se, da pošto smo sklopili ovaj prvi po
nas tako radosni mir, skoro će se stradajućem
čovještvu udjeliti i opći mir.

Pod utiskom ovog mira s Ukrajinom, Naš se
pogled obraća pun simpatije onome prilježnemu
mladome narodu, u čijem srcu, najprije između
naših protivnika, stao je da djeluje osjećaj ljubavi
prema iskrnjemu, i koji je uz hrabrost u mnogo-
bojnijim bitkama pokazanu, imao i dovoljne odlu-
čnosti, da djelom dade izraza pred cijelim svijetu
svome boljem uvjerenju.

On je ovako prvi istupio iz tabora naših ne-
priatelja, da u interesu da čim prije postigne, da-
nas već zajednički, veliki cilj, pridruži svoja na-
stojanja našoj snazi.

Kako sam već u prvi čas, kad sam slupio na
priestolje Mojih svjetlijih predaka, osjećao složno
sa Mojim narodima tvrdu odluku, tvrgu od ka-
mena, da nametnut nam boj bijem dok se ne po-
stigne častan mir, to tim viši osjećam složno s
njima u ovom času, u kojemu se već učinio
pri korak da se do tog cilja doge.

Sa divljenjem i ljubežljivim priznanjem za
mal da ne nadčovječno istrajanje i neisporedljivu
požrtvovnost Mojih junackih četa i onjih, koji
danomice kod kuće nijesu manje požrtvovnosti po-
kazali, iščekujem pun pouzdanja skoru, sretniju
budućnost.

Neka nam Svemođuci poda i unaprijed snage
i istrajnosti, da postignemo ne samo za nas i za
naše vjerne saveznike, nego i za sve čovještvo,
konačni mir.

Beč, 12 februara 1918.

Karla s. r.

Seidler s. r.

Previšnja vojna zapovijed prigo- dom prestajanja ratnog stanja s Rusijom.

BEČ, 14. Javljuju iz stana ratne štampe: Česar
je izdao, prigodom ruske izjave da je prestalo
ratno stanje, ovu vojnu zapovijed:

LOKIS.

Napisao Prosper Mérimee.

(Nášlavor).

Pošto ostaošod nedjelju dana u Šavli, šeħah se
ukrcati u Klajpedi (luci što mi zovemo Memel) da
se vrati kući, kad primili od grofa Sze iotha ovo
pismo, koje mi donesel jedan od njegovih lovaca:

„Gospodine profesore!

— Dopustite mi da Vam pišem njemački. Učinio
bih još više pogreška, da Vam pišem žmudski, i
ne biste za mene imali nikakva štovanja. I tako ne
znam imate li ga mnogo, a vijeti što hoću da Vam
javim možda ga neće uživati. Bez drugih pre-
govora, ja se ženim, i ugonulen ulje za koga. Jupiter
se ruka zakletvama ljudovniku. Tako radi i Pirkuns
naš samogitski Jupiter. Dakle ču se oženiti za go-
spodinu Julijanu Iwinsku 8og mjeseca što nastane.
Vi biste bili najljubezniji od ljudi, da dođete na sve-
ćanost. Svi će seljaci od Međintiltasa i od okolič-
nosti da izjedu nekoliko volova a svinjā
bez broja, i, kad se opiju, igraće u onoj livači na
desno od onog dryoreda što pozajmete. Vidjećete
odjela i običajā dostojnijeg Vašeg pozora. Učinite
mi veliku ljubav i Julijani. Dođaću, da, ake nam
se ne primite, stavićete nas u veliku smutnju. Vi
zname, da i ja i moja zaručnica pripadamo jevan-
geličkom ispoivedanju a naš minister, koji prebiva
oko trideset milja daleko, uzet je od uloga, i os-
mijelo sam se usati da ćeće izvoljeti držati obred
mješte njega. Vjerujte, moj dragi profesore, da sam
Vaš posve vijerni

„Mihajlo Szemioth.“

Dosta lijepom ženskom rukom u žmudskom jeziku:

„Ja, litvanska Muza, pišem žmudski. Miško je
bezoznati što sumnja, hoće li Vi odobriti. Nije niko
tu luđ do mene same, da će uzeti onakoga momka.
Vidjeće, gospodine profesore, 8mog mjeseca, što
nastane, nevjestu malo šik. Ovo nije žmudski, ovo
je francuski. Nemojte se barem pomesti preko o-
brede!“

Ne budu mi po čudi ni pismo ni pripisak.
Nagjem da konog dvoga neoprostivu lakomnost u
toliko teškoj prigodi. A kako da se Izgovorim?
Opet ēu spovijeti da me je i naviješteni prizor
napastvovan. Po svoj prilici, između mnoštva ple-
mički što će se skupiti u dvoru Međintiltasu, pošlo
bi mi za rukom iznaci učenjeg osoba od kojih bih
dobavio korisnijeg vijesti. Moj žmudski glosar bijaše
jako bogat, no smisao od nekoliko riječi što bijan
naučio iz usta neotesanih seljaka ostajaše još za
mene obaviti nekom relativnom tamnosti. Skupa sva
ta razmišljanja mogeo me usiliti da pristanem na
grofov poziv, i odgovorih mu da ēu 8oga jutrom
biti u Međintiltasu. Teško li se poslije pokajati!

VIII.

Ulazeći u dvoređ pred dvorom, ugledah veliki
broj gospogjā i gospode, u jutrnjoj odjeći, neke
skupljene tamo amo po krioci a neke gdje se šetaju
po dvoređima perivoja. Dvoriste bijaše puno
seljakā u stajacim haljinama. Dvor bijaše okićen
kaonoti za svećanost; svuda cvijeće, vijenci, zastave,

„Ruska silna vojska sprema se, da položi
oružje, što je digla protiv monarhije.
Necu da ovaj čas progje, a da se ne sjetim
Moje vojne snage.
Osrvući se na prošlost, sjećam se teških
nedjelja i mjeseca, za kojih su vojne snage Aust-
rije-Ugarske, koje je pratio blagoslov Moje ne-
zaboravnog praujaka, imadijahu da se odupiri
skoro svom udarcu prvog ruskog juriša.
Sve što se kasnije ispunilo, vjernim skupnim
djelovanjem našeg vjernog saveznika, crpalо je
svu prvočinu snagu iz onog iskušanja. Za Gor-
lički i Tarnovski proletarij plod trebalо je bolnog
kravavog sjemenja, što su prve poljske i galičke
bitke i prva zima na Karpatima u zemlju posijale.
Preuzeće Lavova, osvojenje Lvivgoroda i Bresta
i odbrana 1916 godine, čiji pobjedički konac
mogao sam da sprovedem kao vojskovog nasred
Mojih vjernih četa, svi ovi uspjesi ne bi se
dali ni zamisliti bez poleta i požrtvovnosti one-
početne periode.

Velikom ruskom slomu prvi je povod bio na
Sanu i na Dunavcu.

Ova spoznaja spadaće za sva vremena u
sjajne predaje otadžbeničke povijesti.
Još nije kucnuo čas, da bi mogao vratiti
kućnjem ognjištu Moje vojnike; ali povratak će
već biti; pa tada neka Moji narodi crpaju iz uzvi-
stitih uspomena na slavna djela svoje djece snagu
za upostavljanje i nov procvat. Nek je s nama Bog.

Karla s. r.

N. V. Česar pročelniku Ukrajinske Sveze.

BEČ, 13. Novine javljaju: Da telegram kojim
su ukrajinski predstavnici austrijske zastupničke
Kuće izrazili zahvalnost i poklonstvo prigodom
sklopjene mira, primio je pročelnik ukrajinske
sveze dr. Petrushevyc od kabinetke kancelarije
ovaj telegram:

„Njegovo Veličanstvo premilostivo zahvaljuje
na telegrafskom čitavanju prigoda kad je sklopljen
mir s Ukrajinom, te uzdajući se u božju dajku
pomoć, drage volje izriče pouzdano očekivanje
skorog, općeg, časnog mira.“

Naše čete u istočnoj Galiciji.

BEČ, 14. Javljuju iz stana ratne štampe: Prema
članku 2, stavci b) ugovora sklopjene s Ukraji-
nom, kojim se uspostavlja status quo ante
granica što su postojale između Austrije-Ugarske
i Rusije, jučer naše će čete ušle u Brody. Lovacki
bataljon ušao u grad i dočekao ga je svečano
načelnik u prisustvu Rade 105-te ukrajinske divi-
zije. I pučanstvo je dalo živa izraza svojim najsrd-
ćim simpatijama za austro-ugarske čete.

Ovim mrim zapremanjem Brdgija povratio
se u austro-ugarske ruke posljednji oveći grad u
istočnoj Galiciji. Lošto je bio od jula 1916. godine
pod ruskim gospodstvom.

Izjave Lloyd Georgea u Donjoj Kući.

BEČ, 14. U Donjoj Kući izjavio je Lloyd
George, da su govorovi Hertlinga i Cernina do-
nijeli skrajno razočaranje, iskrenim prijateljima
miru. Ni riječi nisu izrekli o Belgiji, o Poljskoj,
o opravdanim zahtjevima Francuske da joj se
povrati izgubljene provincije, o pučanstvu talijan-
skog plemena, koje žive pod austrijskim jarmom.

gobinje (festons). Nādzornik me povede u sobu što
mi bijaju spravili pod podom, pitajući mi proštenje
sto mi ne može bolje podati; no da je toliko svijeta
u dvoru, da mi nije mogao uzdržati stan gdje sam
prebivao prvi put, jer je odregen ženi maršala od
plemstva; doduše nova moja soba bijaše vrlo pri-
stojna, imajša prozore na perivoj, ispod grof-
ova stola. Pospiješeno se napravilo za svećanost, i
navukoh mantiju; no još ne bijaše ni grofa ni ne-
vjeste. Grof je bio u dvoru, i za čas se može promisliti da će se
dogoditi nesreća. Gospodina Ivenska zaskviča....
No se skoro svak smiri. Grof, zgrabiš je u naručje,
odnese je dovr krioca isto lako kao da je golubica.
Svi zaplijeskamo na njegovu okretnost i vitešku
uvorost. Seljaka postane strašna krika životu, ne-
vjesta, sva crvena, ujedno se smijase i tresijase.

Grof kojemu se nipošto ne hićaše da se okani
milog bremena, rekao bi da ju je ponosito kao
pobjeditelj kazaо mnoštvu okolo sebe....

Govor ministra predsjednika Or- landa u talijanskoj Zastupničkoj Kući.

RIM, 14. Ministar predsjednik Orlando držao
je u Zastupničkoj Kući govor, u kojemu je spo-
meno, kako su ministarska razlaganja o ratu
postigli u svoje vrijeme jednodušno pristajanje
svih stranaka, koje ne sputavaju predrasude
protiv rata. Namjera je kabineta, da se u ovoj
ratnoj borbi ustvari sa neslomljivom žilavošću.
Ministar podsjeća na to, kako su državnici Entente
prije Brest-Litovskih pregovora iznijeli svoje ideje

bacahu na nevjestu, možebiti očutjevši onaj čudno-
vatu strah što je grof Szemioth podavao živinama,
uplašiše se dašće; jeo kolo ubari u stube
načno krioca, i za čas se može promisliti da će se
dogoditi nesreća. Gospodina Ivenska zaskviča....
No se skoro svak smiri. Grof, zgrabiš je u naručje,
odnese je dovr krioca isto lako kao da je golubica.
Svi zaplijeskamo na njegovu okretnost i vitešku
uvorost. Seljaka postane strašna krika životu, ne-
vjesta, sva crvena, ujedno se smijase i tresijase.

Grof kojemu se nipošto ne hićaše da se okani
milog bremena, rekao bi da ju je ponosito kao
pobjeditelj kazaо mnoštvu okolo sebe....

U jedan mah ženska visoka stasa, blijeđa,
mršava neuređena obijela, raspršane kose, s licem
prečinjenjem od straha, pokaza se navrh krioca, a
niko nemogaše znati odakle je došla.
— Medvjedal stade je krika; medvjeda, pušaka!..
Odnio je žensku ubijte ga! pucajte! pucajte!
Bijaše grofica. Nevjesin dolazak bijaše svakoga
domatao na krioce, u dvorište, ili na dvorske pro-
zore. Ta i žene što čuvaju jačnu ludu, bijuše
zaboravile na svoju dužnost; te ona pobije, i ne-
vijesna od nikoga bijaše među nas došla. To bi
mučan prizor. Ustrelja je odbijet sa svom njenom
vikom i oprečivanjem. Mnoge zvance nijesu znale
za nezinu nemoc, i tu im ustrelja nekoliko tumačiti.
Za dugo se šaptahu istiha. Sva lica bijaju ozalo-
šćena. — Sutka! — gorovahu sujevjerne osobe, a
broj ih je veliki u Litavskoj.

(sljedi).

o ratnim ciljevima te učinili umjerenih prijedloga u vrlo umjerenom obliku, tako da je mnogo koji od tih prijedloga mogao da u Italiji poremeti čak i naše opravданo očekivanje i da pobudi sumnju, koja su uostalom bile sasvim rastjerane.

Govornik ističe, kako želja za mirom neprjateljskih vlasta nije potjecala iz lojalnih namjera, i kako se pokazala najupornija neovisnost u naučenom planu imperijalističke prevlasti; to se vidjelo na Brest-Litovskim pregovorima, gdje ona stranka, u čijem je programu poglavita točka bila mir, naišla je kod centralnih vlasti na takto ogromne prohtjeve, da joj drugo ništa nije preostalo, nego da se naprosto predra. (Odobravanje).

Zatim govornik kritikuje Czerninova i Herlingova razlaganja, koji svaki zahtjev odbijaju, a sve traže i ništa ne daju. Radi toga jedini je put da se dogje do pravog mira nastaviti rat sa najvećim naporom. (Odobravanje). Za Italiju postoje još uvijek ori razlozi, koji su postojali kad se ono zatratio, naime: ispunjavanje njenog nacionalnog jedinstva i bezbjednost njenih granica na kopnu i na moru. (Živio!). Govornik se želi na nepravedno i štetno sumnjičenje, da talijanske ratne ciljeve nisu propisali samo neizbjegljivi razlozi o opstanke Italije nego i pohlepne imperijalističkog gospodstva i ugnjetavanje drugih plemena, te pred talijanskim parlamentom proglašuje, da niko na svijetu ne shvaća sa većom simpatijom od Italije aspiracije lajznih narodnosti.

Govornik prelazi na dijelatnost vrhovnog vijeća alijiraca, cija je glavna dužnost živo se brinuti za nastavljanje pojačavanja rata. U Versaillesu uzeli su se u potpun obzir skori dogejanje, te seda zapadna fronta može da više na se računa i ima

da istina podnosi sav ratni teret. Rezultat ispitivanja vojnicičke situacije, dopušta da se ima potpuno pouzdanje, te se može uzeti, da situacija, koja je već po sebi dobrá, mora se neprekidno i znatno poboljšavati i poradi toga što američanska republika to više prinosi svojim snaga. Na dogovorima u Versaillesu konstatovala se nužda tijesne veze svih snaga, što su raspoložive na zapadnoj fronti; pri čemu mjeru samostalnosti podnjegena je nazoru opće koristi. (Živio!). Sto se tiče pitanja o opskrbljivanju, običalo se da će se Italija opskrbljivati glavnom robom, koja joj najviše ne dostaje, kao n. p. žitom; te se ovom prilikom mora priznati osjećaj bratske solidarnosti u saveznikima. Govornik naglašuje da velikom pohvalom držanje pučanstva, koje podnosi žrtve i nestasnicu; to pokazuje i uspjeh ratnog izjema, premda potpisivanje još nije dovršeno. Na kraju ministar predsjednik uvjerava, da se narodna vjera neće prevariti te istice, kako je talijanska vojska novou i puna nadanja našla svoj ofenzivni duh, i kako sada treba pobijediti radi spasa domovine i sudbine svijeta.

Radoslavov u Berlinu. IIA. BERLIN, 13. Bugarski ministar predsjednik Radoslavov stigao je u Berlin, da govoriti sa državnim kancelarom o političkim pitanjima, pošto su se dovršili pregovori u Brest-Litovskome.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau

Izvještaj austrijsko-ugarskog i njemačkog glavnog stana od 13. i 14. februara nalaze se u Objavitelju Dalmatinskom.

Poštreno podmorničko ratovanje.

BERLIN, 14. Wolfsbureau Uništanjem 33.000 nečistih toni pretvio je neprijateljev prijevozni promet u istočnom i sredozemnom moru nov, (osjetljiv gubitak).

Izvještaj turskog glavnog stana. CARIGRAD, 13. Glavni starij 12. februara. Na frontama nije bilo važnih događaja, ali na Kavkaskoj se fronta konstatalovala, da se turske vojske, pošto se sklopilo primirje, povlače u slunutrašnjosti, ali da zatim bande počinjavaju okruglosti na muslimanskom narodu u krajevima, što su ih turske čete napustile, ma da su se Turci već svise putovali službeno na zapovjednika kavkanske vojske, s molbom da učini tim prilikama kraj. Komisija za primirje, koja boravi u mjestu Kilkitu, zamolila je zadnjih dana zapovjednika turske kavkanske vojske da je branii od tih razbojničkih. S obzirom na ovo stanje dobio je zapovjednik turske kavkanske vojske zapovijed da preuzeće uspiješnih mjeru, kako bi zastitio čest i život muslimana koji živu u krajevima napuštenim od Rusa. Porad ovih mjeru vlasta red u žoni od Kilkitu do linije Kisze-Sodak.

Izvještaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 13. Generalni štab, 12. februara. Na više mjeseta mačedonske fronte, između Ohridskog i Pjescenskog jezera, u okolici Bitoljskoj na Dobropoljskoj artillerijskoj vatreni bila je zivljebnja. Na istoku od Vardara bilo je više napada na jugu od Belašice Planine i u dolini Strumice.

Na jugu od Tabinskog jezera raspršili smo više engleskih pješačkih odjeljaka.

U dolini Vardara živjerna lejljelička djelatnost na neprijateljskoj strani.

Fron ta u Dobrudži: Primirje.

Pobuna ruskih četa na Alandu.

STOCKHOLM, 14. Dagnbladet doznaće, da je na Alandu bukvalna potpuna pobuna među ruskim četama. Vojnici su uhapsili njima nemile otočane te počinile u Marienhau strašan pokolj. Ima na Alandu 2000 ruskih vojnika sa muncijom i matričezama, dok je narod sasvim bez obrane.

Do otocima između Alanda i švedske obale vlasti velika strava.

Pregovori o miru s Rusijom.

U komisiji za uređenje teritorijalnih pitanja.

BREST-LITOVSK, 15. U sjednici komisije za uređenje teritorijalnih pitanja, koja se držala dana 9. o. m., državni tajnik Kühlmanna konstatava, da se zbljenje obostranih stajališta nije moglo postići ni vrlo potencijom raspravom. Ako on danas stavla čitav problem na raspravu, to čini u namjeri da se vidi ima li još puta da se dogje de sporazuma.

Graf Czernin se bavio neplodnim raspranjem, što se već nekoliko sedmica nastavlja, kako da se naznače stanovite teritorijalne promjene na ruskoj zapadnoj granici, pa je predložio da se ovo pitanje ostavi neriješeno, te da se samo ustvari, da li bi ove promjene doisto mogle stati na putu sklapanju mira.

Trockij reče, da nova zapadna granica, kakva je u prijedozima suprotna stranke, mora se prosuditi sa stajališta vojničkih i strategičkih obzira. Zatim Trockij stade da govoriti, kako je četvorni savez priznao Ukrajinu i kako se s Ukrajinom sklopio ugovor o miru, te protestova protiv ovog postupanja četvornog saveza, opazivši da tako postupanje mora da pobudi sumnju, da it centralne vlasti hoće da se sporazumi s vladom federalne Rusije; on za to izjavi, da tobože potpisani ugovor Kijevske Rade ne može da ima nikakve vrijednosti ni za ukrajinski narod ni za vlasti cijele Rusije.

Kühlmann je tada predložio da se pitanje omogućenja doznači kojim podnjegenoj komisiji, izvješće koje biće odlučno za dalji tijek pregovora. Pri određenju granica biće mjerodavno stajalište načelnika: kušaće se da se za Poljsku, Kurlandsku i Litvu udare tako granice koje budu najbolje odgovarale povjesnom omogućenju i etnografskom stanju. Kühlmann je odbio nagovješćivanja Trotzkoga, kada bi centralne vlasti pri ovom međusobnoj imale pred očima neke planove gleda Rusiju. Upozoruje da pače na davnu osnovu njemačke politike da živi u dobrim prijateljskim odnosima s velikim istočnim susedom. Njemačka će politika, i dalje nastojati da živi u odnosima dobrog susjedstva sa novoustrojenom Rusijom, čuvajući se svakog upletanja u njezine unutrašnje prilike. Da razlaganja Trockija o držanju centralnih vlasti prama, Ukrayini, Kühlmann opaža da četvorni savez mora se određene potpisivanje ugovora o miru.

Trockij odgovori, da nema ništa da nadoca onome što je već rekao. Na to Kühlmann predloži da se sutra državne sjednice, u kojoj će se saopći stajalište saveznika, prema novoj izjavi ruske delegacije.

Trockij odvraća, da je njegova delegacija iscrpla svu punomoć, što je, dobita, te da treba da se ona povrati u Petrograd. Sva saopćenja, što bi imale da učine savezničke delegacije, ruska će ih delegacija pretresti kod vlade federalne ruske republike.

Da Kühlmennov upit, na koji li će se način nazori izmjene, Trockij odgovori: Prije nego su počeli pregovori o primirju, dogovaralo se besjednim telegramima; osim toga nalaže se u Besjedogradu zastupništva savezničkih vlasti, koja su u saobraćaju sa svojim vladama. Da ovaj način mogao bi se dodir uspostaviti.

Na to, se sjednica zatvorila.

U sjednici plenarne komisije. — Trockijeva izjava o dokončavanju ratnog stanja i o demobilizaciji.

U sjednici plenarne komisije stao je Kühlmann da govoriti o zapovijesti ruskog višeg zapovjedništva, kojom se ruski vojnici pozivaju da nagovore njemačke vojниke neka postupaju protiv svojih neprijatelja, njemačkih generala i oficira.

Trockij izjavi, da mu ta zapovijed nije poznata.

Pošto je odsječen predsjednik Gratz saopćio, da se u podoboru nije došlo do sporazuma, Kühlmann upita Trockija ima li išta da saopći što smo boljega mogli željeti, sve smo u njemu imali, jer se je u svakoj prigodi znao snaći, te svjetom i tvorom koristiti. Tri godine je upravljao nasom općinom; a kako? to najbolje govere brojke i tečnost i red koj se je opazio pri predejci. Nećemo pretežati ako rečemo, da je za našu općinu bio predviđen i da i u tu je spasio.

Prema svakomu je bio plemenit, darežljiv, ljubezan i milostiv, i sa onim koji nijesu zasluzivali.

Svak ga je visoko cijenio i ljubio, što se je najbolje moglo vidjeti pri oprosima večeram, iskretnim nazdravicama i oprostu. Neka ga svaka stračna prali i čestitost. Radujemo se Kotoranima na lijepoj stečevini, a mi oplakujuć toliki gubitak janičima mu, da će njegova uspomena u našim srca biti trajna i svegi mila.

Naši Dopisi

VIS, 26 siječnja.

Tužnim se srecem danas dijelimo od našeg bivšeg općeg upravitelja gosp. vit. Rikarda Bedena i njegove plemene obitelji.

On ostavlja ovde najljepšu uspomenu, jer čovjek koji je potpuno shvacao visinu svog položaja i bijaše svijestan svoje odgovornosti, inteligenčan, uman, dobar, značajan, iskren i čeličan. Sve što smo boljega mogli željeti, sve smo u njemu imali, jer se je u svakoj prigodi znao snaći, te svjetom i tvorom koristiti. Tri godine je upravljao nasom općinom; a kako? to najbolje govere brojke i tečnost i red koj se je opazio pri predejci. Nećemo pretežati ako rečemo, da je za našu općinu bio predviđen i da i u tu je spasio.

Prema svakomu je bio plemenit, darežljiv, ljubezan i milostiv, i sa onim koji nijesu zasluzivali.

Svak ga je visoko cijenio i ljubio, što se je najbolje moglo vidjeti pri oprosima večeram, iskretnim nazdravicama i oprostu. Neka ga svaka stračna prali i čestitost. Radujemo se Kotoranima na lijepoj stečevini, a mi oplakujuć toliki gubitak janičima mu, da će njegova uspomena u našim srca biti trajna i svegi mila.

Višani.

Dok je Zadržanibarski osječka, a dječaci i vojstvo akciju održala, buknuo je užasni svjet, nestale skoro, da se iz našeg, mornarstva obalnog poluotoka.

Pri izvajljanju ovog poteškoće rata i alata, kada koljeva je morala prebrati vojske i civilne.

Zapotečao rad i mogao je budu suraziti prebranu prepuštanju pucnjajućim.

Zapotečao rad i mogao je budu suraziti prebranu prepuštanju pucnjajućim.

Našim se je užasni učinkoviti.

Uz ovaj se put, priješao je učinkoviti.

Uz

Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Uredu «Objavitelja Dalmatinskog» u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvistore Dalmato» in Zara.

OGLAS.

Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije preporuča za potpuno sigurno ulaganje glavnica 4% obveznice IV. dalmatinskog pokrajinskog zajma za poljodjelske poboljšice, izdane usled zemaljskog zakona od 12. juna g. 1911. br. 27. l. z. z. Sa državnim zakonom od 7. augusta g. 1912. broj 174. d. z. l. priznate je ovim obveznicama *pupilarna sigurnost*.

Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije nujna ove obveznice, dok zaliha traje uz tečaj 96%.

U slučaju izvučenja na sreću ove će se obveznice isplatiti u cijeloj pisano vrijednosti. Potanke obavijesti daje Zemljšno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije zanimanim strankama pismeno kretom pošte.

OD ŽEMLJIŠNO-VERESIJSKOG ZAVODA KRALJEVINE DALMACIJE.
U Zadru, dne 13. veljače god. 1918.

**Modre galice
98%**

prodaje na malo i na veliko
Aleksandar Kovačević - Zadar
na staroj obali (magazin Tripolić). 17-12

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcama čitaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916. do daljnje sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavila.

ODBOR.

Cijena je na
kr. 16.; samon
ne polugodišnje.

Ratno stanje

Ruski vrh
doista naredio da
doba naredio da
ska, i tražio da
sele. U to su Bo
Usljed tog
vali ruske prilike
pitnje, da li se
nepadima Crvena
gledati, kako se
zalije uništaju.
Nijemci, osob
ženi svakojako
menje bijaše iz
Rusijom i centru
primire, te da ih
a da može svoje
renciju. Drugim
svaki čas izjav
dane nakon iz
započeti. U Nje
ustalo protiv teg
boda da napane
zemlji ugrozi ne
je ugovor pravne
vlasti, u koje ne
da se u Ukrainer
prijetelski čin
na to da se silo
zemljom, nešom
se dekle već pred
otale, što Lenj
vojsku na fronti,
usložiti novu ve

Za to je Dj
mirje s Rusijom
Sto se tiče
države Njemač
svake sumnje, d
svari, koja se ne
zimaju svi subot
da je posveta is
nuti rat s Rusijom
govaratelja ostaje

Stajalište A
jest to, da ne
zametnemo rat s
nikakve fronte pr
ćemo čuvati na
seda slobodne ru

Gosp. Trock
prestalo ratno s
nikakva protuoč
povoda, da se ne
mati produžuju
ne počme smeta

Utoliko gosp
da se napravi i
koji posao traja
je trebalj, da on
ne mora obaznaju

Na svrhu s
prikaza svijem z
crkvicu, na in
štrom gospodja L
šnicu preko obraz
obrnuti i oni koji
bude primljena na
pokaže da se za
crnom odijeli upi
sa sobom donio,
najmirnijem način
na, za odgovak
ugonenu, svakak
moći svete svoje s
kojem je svrha
hunjem, da je
terijalnog silovan
vjencavanja.

Nakon crkvo
nost upravitelj ne
hoće im staviti p
što ih je zdržula,

„BLANKA“

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 dkg. - do zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

門門門門

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

門門門門**Naklada školskih knjiga i dopisnica**

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR E. Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugia: Umjetničkih dopisnica i ljubavnih od 12 do 30 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 60 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8.—. — Cigaretnog papira: «Riz Abadie» I. 60/100 Kr. 14.—, II. 100/100 Kr. 12.—. «Austria» 100/80 Kr. 5.—. «Samum» II. 120/80 Kr. 15.—. — Fotografskih potrepština. — Trgovackih knjiga svake vrsti i veličine.

*Emailirani tablica
za grobije
sa i bez fotografije*

= za dućane i za urede. =

Električna Baterija Kr. 2.—
komplet Kr. 4.50.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73×50, Kruna 3.50.

Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m
po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Disaći stroj «Meteor»
također hrvi. pismom.

Pečata od gume
i mjedi.

Po previšnjem ovlaštenju Nj. c. i k. A. Veličanstva

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. J. e R. Apostolica

III. izvanredna c. k. Državna Lutrija
za svrhe ratnog staranja

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgoditaka u gotovu novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 krune.

Glavni zgoditak iznosi:

200.000 kruna.

Vučenje će biti javno u Beču na 21. februara 1918.

Jedna srećka stoji 4 krune.

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrovorne lutrije u Beču III. Vordere Zollamtstrasse 5, u Budimpešti kod kr. uđ. ravnateljstva lutrijskih dohodaka IX. Zgrada glavne carinare, u lutrijskim kolekturama, kod prodaja duhanu, kod poreznih, poštanskih, brozavojnih i željezničkih ureda, kod mjenjačnica, i t. d. Osnove vučenja šalju se prodavaocima srećaka bašava.

Srećke se šalju prosti od poštarine.

Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije

Odjel lutrije za dobrovorne svrhe.

8-10

III. i. r. Lotteria di Stato straordinaria
per scopi di previdenza di guerra

Questa LOTTERIA DI DENARO contiene 21.146 vincite in contanti nell'importo complessivo di corone 625.000.

La vincita principale importa:
200.000 corone.

L'estrazione avrà luogo pubbli. a Vienna al 21 feb. 1918.

Una cartella costa 4 corone.

Le cartelle sono da acquistarsi nella sezione per le lotterie
di beneficenza in Vienna III. Vordere Zollamtstrasse 5,
presso la r. direzione ungherese delle rendite del lotto a Budapest
IX Edificio della dogana principale, nelle collezioni del
lotto, traffici tabacco, uffici di Poste, Telegrafi,
e ferrovie, cambia-valute, ecc. — Piani del gioco gratis.

Le cartelle si spediscono senza spese.

Dall'i. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato.
Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

INTERESANTNA NOVOST!

za sve postolnice, postolare i t. d. uklanjanje svr
mane drugih zaštitnih i nadomjesnih poplata

Gibljiv-elastičan poplat od pletene željezne žice
nevidljiv pričvršćen na postol. Tih, lagan hod
puzanje isključeno. Može se lako pribiti
odaleći nakon istrošenja.

Najbolja, najtrajnija
zaštita za poplate

Proizvajanje se u različitim
veličinama t. j. u Br. 30, 25,
36, 38, 40, 42, 44 i 46.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed
Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 20.
Credito fondiario Austriaci 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.
Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.
Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.
Lotti Turchi 1870 da f. chi 400. Vinc. principale f. chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed
Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 20.
Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto
Corrente, con restituzione senza preavviso, verso
un interesse annuo di 4%.

RILASCIÀ Assegni bancari sulle principali piazze
d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni
d'incasso, versamenti e simili richieste dei
propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro
la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle
condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita,
Accidenti Furto-con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Isključiva prodaja za Dalmaciju, Bosnu
Hercegovinu i Istru kod tvrtke

BRAĆA KLEIN — ZADAR (Dalmacija)

Cijena pojedinom paru uključujući
čivo vijke za pričvršćivanje

Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje

ili uz isplatu unaprijed.

Grosista i uverodobivac za poplate

Kr. 5.20.

Parovi šalju se na uzorak uz pouzdanje

Kr. 5.50 uključivo poštarinu i pakovanje

ili uz isplatu unaprijed.

Nakon crkvenog
poslata upravitelj ne
hoće im staviti p
što ih je zdržula,

dok je gornji
čvor voda

štrol, i rastjera ribu

Kad su veliki
buca. — U mor

osim starijih ljudi i
djeca. Da istjeraju
ovako: uzmu dvije

uhu a drugu na

zadnju stranicu valja se obratiti Uredu «Objavitelja Dalmatinskog» u Zadru. — Per l'inserzione degli Avvisi nell'ultima pagina rivolgersi all'Ufficio dell'«Avvistore Dalmato» in Zara.

Zastupstva za špeditorske poslove: Zadar, Split, Sarajevo, Dubrovnik, Kotor, Trst, Rijeka, Prag, Adrianopol, Aussig, Beograd, Braila, Brunn, Buchs.

Budapest, Constantinopol, Hamburg, Lindau, Rotterdam, Salonique, Frankfurt, Beč.

Preuzimlje narudžbe svakovrsnih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak uz tvorničku cijenu. Brza izradba.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Špediter i ovlašteni Trgovačko

Pomorski Mešetar. * * *

Kad je gornji
čvor voda

štrol, i rastjera ribu

Kad su veliki
buca. — U mor

osim starijih ljudi i
djeca. Da istjeraju

ovako: uzmu dvije

uhu a drugu na